

Het sprookje is uitverteld.

De markt zou ons vrij maken en ons, bevrijd van alle (staats)dwang, alle kansen geven om gelukkig te kunnen leven. Vooral na de val van de Muur in 1989 charmeerden en mobiliseerden deze gedachten de ganse samenleving.

Liberaliseren werd een (politiek) toverwoord waarmee ook de energiesector werd gereorganiseerd. Met meer spelers op de markt zou de consument zowel voor de productie als de distributie minder afhankelijk worden van monopolies (zoals Electrabel), vrijer kunnen kiezen en minder betalen. Om dat in correcte banen te leiden, zou men het een en het ander reguleren en (minimale) sociale verplichtingen organiseren.

Iedereen zou er beter van worden.

Nu, tien jaar later, blijkt dat sprookje uitverteld. De wereldwijde energiebehoeften veroorzaken niet alleen een gigantische verspilling en vervuiling, ook de zeer ongelijke verdeling van zowel het energieverbruik als van de energievervuiling maken de aarde warmer en de samenleving kouder.

Twintig procent van de wereldbevolking verbruikt 80% van de energie terwijl de armsten, die slechts een klein aandeel hebben in de CO₂-uitstoot, wel opdraaien voor de sociale en ecologische gevolgen.

De ene doet het met een grote voetafdruk, de andere strompelt met kleine stapjes verder.

Ook in ons land daalt de armoede niet, 15 procent van de Belgen leeft onder de armoedegrens. Honderdduizenden mensen in Vlaanderen hebben serieuze problemen met hun energiefactuur en vele tienduizenden beschikken amper over de nodige energie om hun huis te verwarmen of te verlichten, noodzakelijke elektrische apparaten te laten draaien of een douche te nemen.

Velen leven in ongezonde en/of slecht geïsoleerde woningen en worden geconfronteerd met een stijgend aandeel van de woning- en energiekosten in hun karig inkomen. De energiearmoede stijgt. Bij hen gaat het licht uit of ze moeten het met een theelichtje stellen.

Energie is een basisbehoefte van de mens, een voorwaarde om zelfstandig en vrij te kunnen leven, zoals proper water en gezonde lucht. Die zijn van iedereen. Het zijn basisgoederen waarover iedereen, nu en in de toekomst, moet kunnen beschikken.

Daarom moeten we ons energieverbruik organiseren op basis van de rente die de aarde ons geeft in plaats van haar kapitaal op te souperen.

Daarom moeten we meer energie steken in het humaniseren van het energiebeleid en resoluut ijveren voor de invoering van een grondrecht op energie. Een (mensen)recht dat het beleid ertoe verplicht werk te maken van een gegarandeerde en toereikende levering van de nutsvoorzieningen gas, water en elektriciteit.

En dat alles kost niet eens zoveel energie, wel enige (politieke) moed.

[Jos Geysels, voorzitter Decenniumdoelen 2017](#)